

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Çocuk Nefrolojisi Bilim Dalı

17 Ocak 2024 Çarşamba

Araş. Gör. Dr. Buket Güner

Uzm. Dr. Şule Ayas Ergül
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Baha Aytaç
Prof. Dr. Kenan Bek

OLGU-1

- 15 yaş 4 ay, kız hasta
- ŐİKAYET:
  - Tekrarlayan idrar yolu enfeksiyonu (İYE)
  - İdrar kaçırma

OLGU-2

- HİKAYE:

- Yaklaşık 3-4 yıldır tekrarlayan İYE olan hasta ürolojiden takipliymiş.
- Bu süreçte 3-4 kez İYE geçirmiş.
- 1 kez de pyelonefrit nedeniyle yatışı olmuş.
- Hasta sonrasında çocuk nefrolojisi polikliniğine yönlendirilmesi üzerine tarafımıza başvurdu.

OLGU-3

- İdrar tutma, bekletme ✗
- Ani idrar yapma ihtiyacı ✓
- Gece ve gündüz idrar kaçıрма ✓
- Kabızlık ✗

OLGU

- ÖZGEÇMİŞ
  - Özellik yok
- SOYGEÇMİŞ
  - Dede: Böbrek yetmezliği nedeniyle exitus
  - Anneanne ve babaannede Hipertansiyon

FİZİK MUAYENE

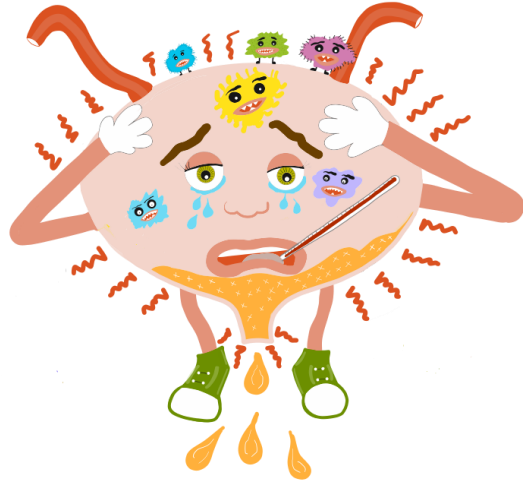
- Genel durumu iyi, bilinç açık, GKS:15, KDZ<2 sn
  - Cilt turgor-tonus doğal, döküntü yok
  - Kalp sesleri S1+,S2+, üfürüm yok, ek ses yok.
  - Her iki akciğer solunuma eşit katılıyor. Ral ronküs yok
  - Batın rahat, defans ve rebound yok, organomegali yok, KVAH -/-
  - Kas gücü doğal, kranial sinir muayenesi doğal.
  - Sakral muayenesi doğal
  - Ürogenital muayenesi doğal
- Tartı: 50 kg (-0.99 SDS)
  - Boy: 161 cm (-0.23SDS)
  - VKİ: 19.29 (-0.91 SDS)
  - TA: 110/75 mmHg (50p)

-Tetkik?

TEKRARLAYAN İDRAR YOLU ENFEKSİYONU

- ≥ 2 Pyelonefrit
- 1 Pyelonefrit+ ≥ 2 Sistit
- ≥ 3 Sistit

HASTAMIZIN KANITLI İDRAR YOLU ENFEKSİYONLARI (KOÜTF)

- 8.9.2021 → 100.000 cfu/ml E.coli
- 13.9.2021 → 100.000 cfu/ml E.coli
- 18.9.2021 → ESBL+ 100.000 cfu/ml E.coli
- 21.7.2023 → ESBL+ 100.000 cfu/ml E.coli

LABORATUVAR

- WBC: 4880 / μ L
- Neu: 2730 / μ L
- Hb: 10.8 g/dL
- MCV: 74.6 fL
- Plt: 260 000 / μ L

Sedimentasyon: 12 mm/h
CRP: < 0,5 mg/L

- Üre: 19.8 mg/dL (16.6-48.5mg/dL)
- Kreatinin: 0.67 mg/dL
- Albumin: 49.8 g/L
- Sodyum: 139 mmol/L
- Potasyum: 4.42 mmol/L
- Ürik asit: 4.2 mg/dL

TİT

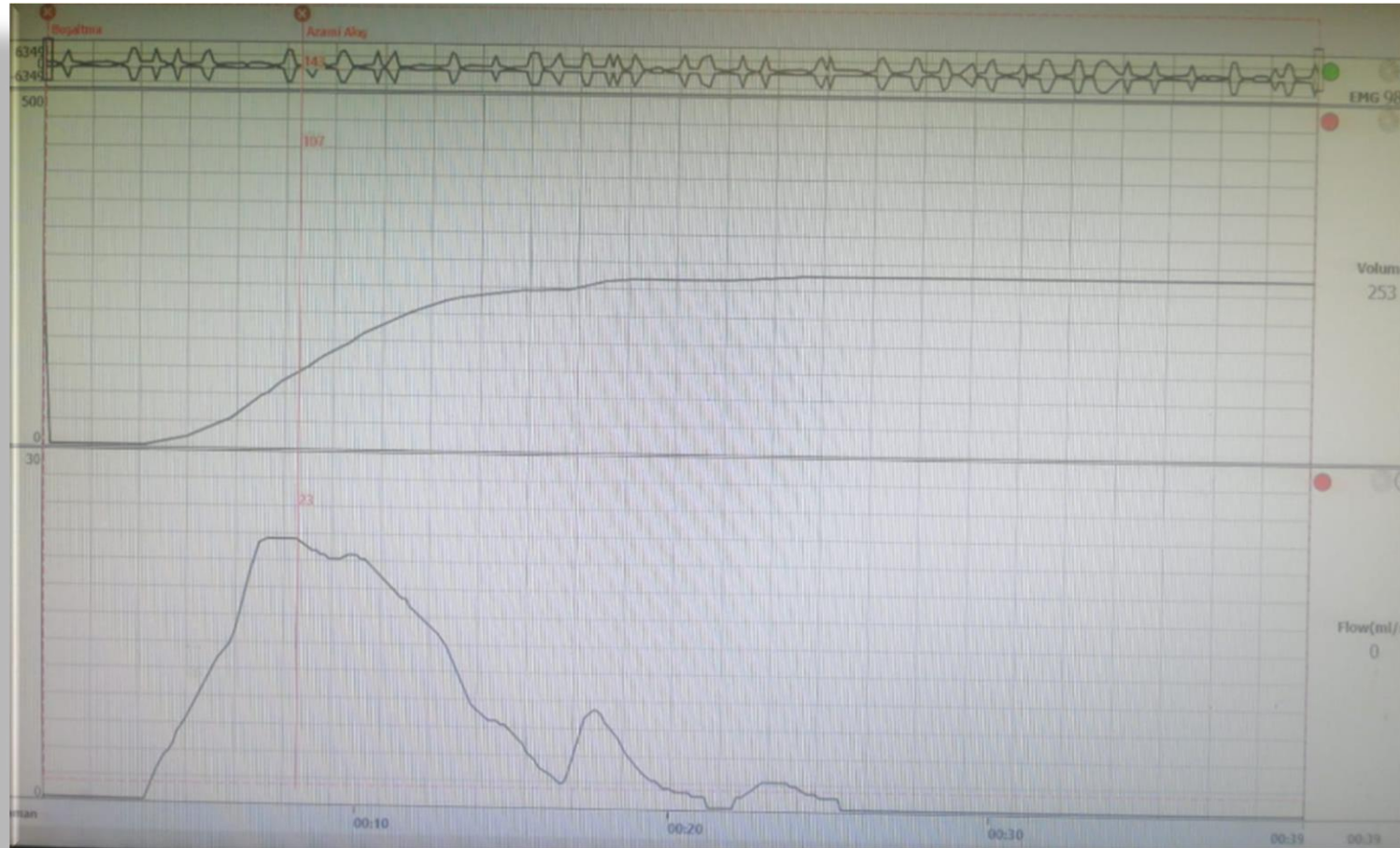
- Kan: +3
- Protein: +1
- Lökosit:+3
- Nitrit:+

GÖRÜNTÜLEMELER

- ÜRİNER USG

- Her iki böbrek boyutları normaldir, kontürleri düzenlidir. Parankim eko ve kalınlıkları normaldir. Bilateral böbreklerde taş, hidronefroz, kitle izlenmedi.
- Mesane duvar kalınlığı 5.7 mm ölçülmüş olup artmıştır. Mesane içerisinde yer yer hareketli ekojeniteler izlenmiş olup idrar yolu enfeksiyonuna sekonder olabilir.
- Renkli doppler incelemede bilateral renal arter ve ven açık izlendi.

Üroflowmetre

POZİTİF BULGULAR

- Tekrarlayan idrar yolu enfeksiyonu öyküsü
- İdrar kaçıırma
- Ani idrar yapma ihtiyacı

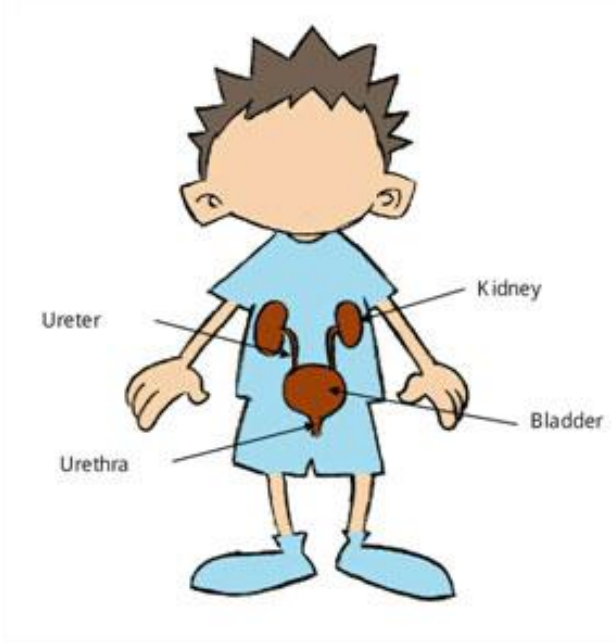
- Ön tanı ?
- Ek tetkik?

HİNMAN SENDROMU

-NON-NÖROJENİK NÖROJENİK MESANE-

Çocuklarda Mesane Disfonksiyonu

- Mesanenin doldurulması ve/veya boşaltılmasındaki anormallikleri tanımlamak için kullanılan genel terimdir.

Çocuklarda sık görülen bir sorundur.

Pediyatrik üroloji kliniğine başvuruların %40'ını oluşturur.

NE ZAMAN ŐÜPHELENELİM?

Gündüz idrar kaçıırma

Tekrarlayan idrar yolu enfeksiyonu

Kronik kabızlık

Enkoprezis

Kalıcı idrar semptomları;

- İdrar tutma
- Urgency
- Dizüri

ETİYOLOJİ

Nörojenik

- Mesanenin veya dış sfinkterin innervasyonu bozuk
  - Konjenital anomali; miyelomeningosel vb.
  - Spinal travma

Anatomik

- İdrar kontrolü hiçbir zaman sağlanamamıştır.
  - Ektopik üreter

Fonksiyonel

- Bilinen anatomik veya nörolojik neden olmayan durumlar.
  - İnfantil mesane davranışının uzaması
  - Anormal tuvalet eğitim alışkanlığı

SEMPTOMLAR-1

Depolama evresi

- İşeme sıklığının artması (≥ 8 /gün) , azalması (≤ 3 /gün)
- İdrar kaçıırma
- Sıkışma(urgency)
- Noktüri

İşeme evresi

- İşemeyi başlatmada güçlük, duraksama
- İkinma
- Zayıf akım
- Kesik kesik işeme
- Dizüri;
Başlangıçta → Üretral kaynaklı
Bitişte → Mesane kaynaklı

SEMPTOMLAR-2

Diğer Semptomlar;

- Tutma manevraları; çaprazlama, parmak ucunda durma
- Tam boşalmama hissi
- İşeme sonrası damlama; kızlarda vajinal reflü, erkeklerde siringosel (anterior üretral divertikül)
- Çatallanma; meatusa yakın mekanik obstrüksiyon
- Suprapubik ağrı, üretral ağrı

İLK DEĞERLENDİRME-Öykü

İşeme alışkanlığı

Mesane disfonksiyonu semptomları varlığı

Barsak alışkanlığı

Perinatal ve postnatal öyküsü

Sıvı tüketimi

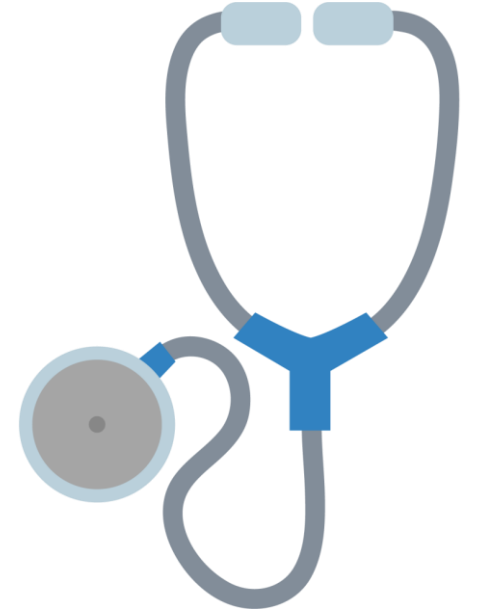
Önceki idrar yolu enfeksiyonu

Nörogelişim gecikmesi ve psikolojik bozukluklar

Aile/bakıcı stresi ve çatışması

Tuvalet eğitim süreci

Aile öyküsü

İLK DEĞERLENDİRME-Fizik Muayene

Sakral bölge

- Sakral gamze
- Lipom
- Asimetrik gluteal yarık

Nörolojik muayene

- Anal tonus
- Yürüyüş bozukluğu
- Alt ekstremitte kas gücü
- Derin tendon refleksi değerlendirilmesi

Dış genital muayene

- Erkeklerde meatus darlığı
- Kızlarda labial yapışıklık

İdrar akışı gözlenmesi

İşeme Günlüğü

Günlük içtiği sıvı miktarı:

Günlük idrar miktarı:

Saat	Aldığı sıvı	İdrar hacmi	Damlatma	Sıkışma	Kesik İşeme	Gece Kaçırma	Gündüz Kaçırma	Kabızlık/ Kaka Kaçırma

Mesane hacmi: <5 yaş: $(yaş+2) \times 30$ ml
5-12 yaş $(yaş+1) \times 30$ ml
>12 yaş: 400 ml

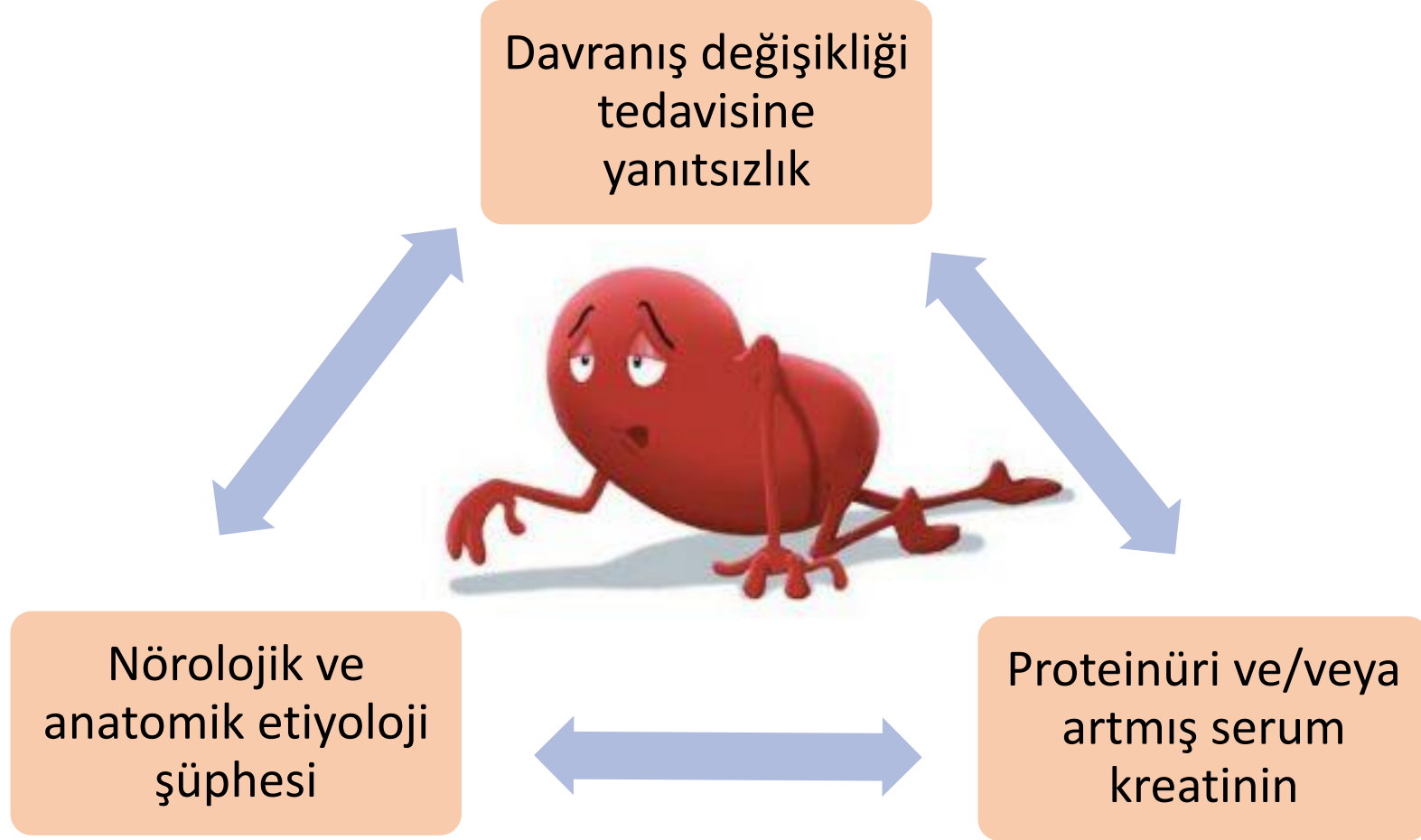
İLK DEĞERLENDİRME

- LABORATUVAR
  - Tam idrar tetkiki
  - Biyokimyasal böbrek fonksiyon testleri
    - Kreatinin
    - Elektrolit

İLERİ İNCELEME- Endikasyonlar

Ultrasonografi

- En sık kullanılan yöntemdir.
- Böbrek ve toplayıcı sistemdeki anatomik anormalliklerin tespit eder.
- İşeme öncesi mesane hacmi ve işeme sonrası rezidü idrar miktarını gösterir.
- Mesane duvar kalınlığı hakkında bilgi verir.

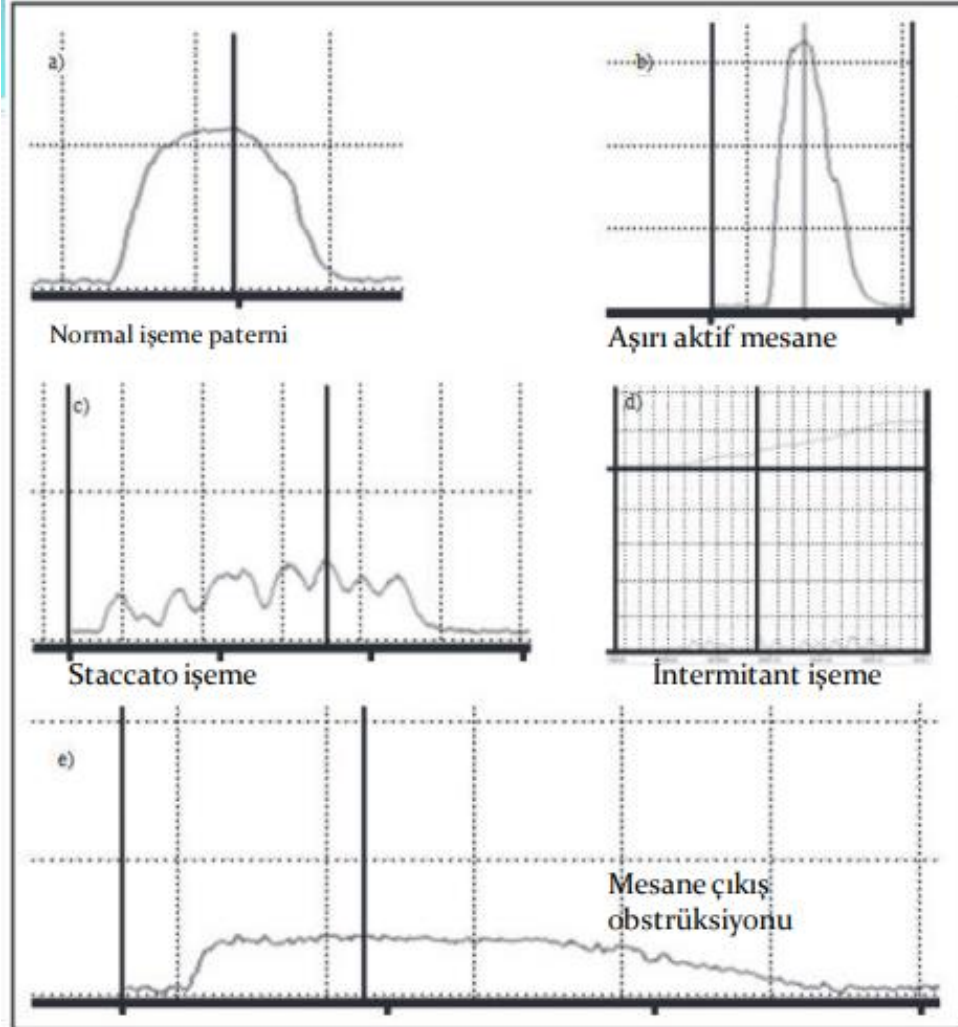

Voiding Sistoüretrogram

- Hem dolum hem işeme fazında mesane değerlendirilmesi;
  - Mesane şekli, kapasitesi,
  - Vezikoüretal reflü,
  - Posterior üretral valv hakkında bilgi verir.

ÜROFLOWMETRİ

- İdrar akış ölçüm yöntemidir.
- Mesanenin boşaltma fazı hakkında bilgi verir.

ÜRODİNAMİ

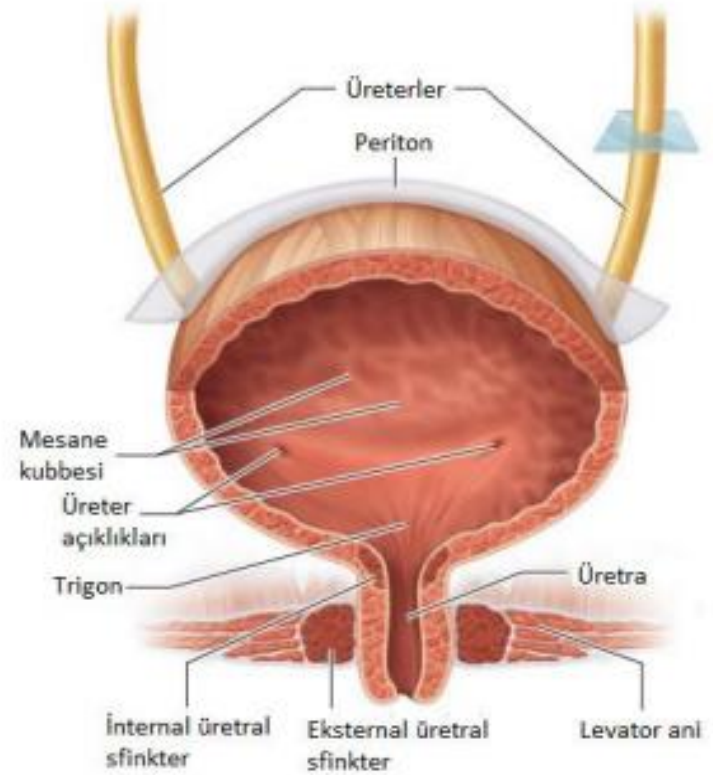
- Üretral ve rektal kataterizasyon ile yapılan dolum ve işeme fazı hakkında bilgi sağlayan kontrastlı invaziv görüntüleme yöntemidir.
  - Mesane basıncı
  - Mesane kapasitesi
  - İdrar akış hızı
  - Sfinkter aktivitesi

MANYETİK REZONANS

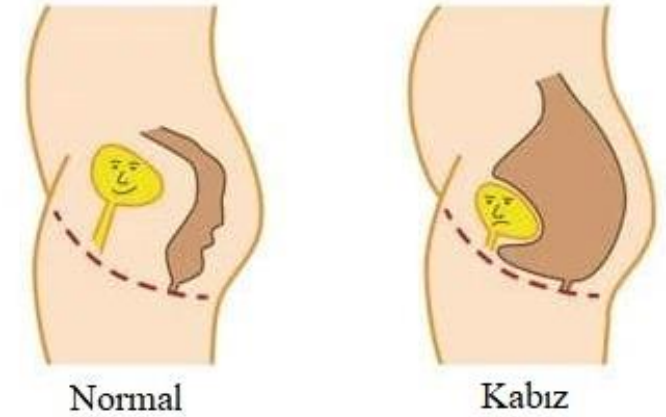
- Nörolojik disfonksiyon kanıtı için lumbosakral görüntüleme yapılabilir.

HİNMAN SENDROMU (Non-Nörojenik Nörojenik Mesane)

- Nörojenik mesane disfonksiyonunu taklit eder.
- Miksiyon esnasında eksternal sfinkterin kasılmasına bağlı, kazanılmış fonksiyonel bozukluktur.

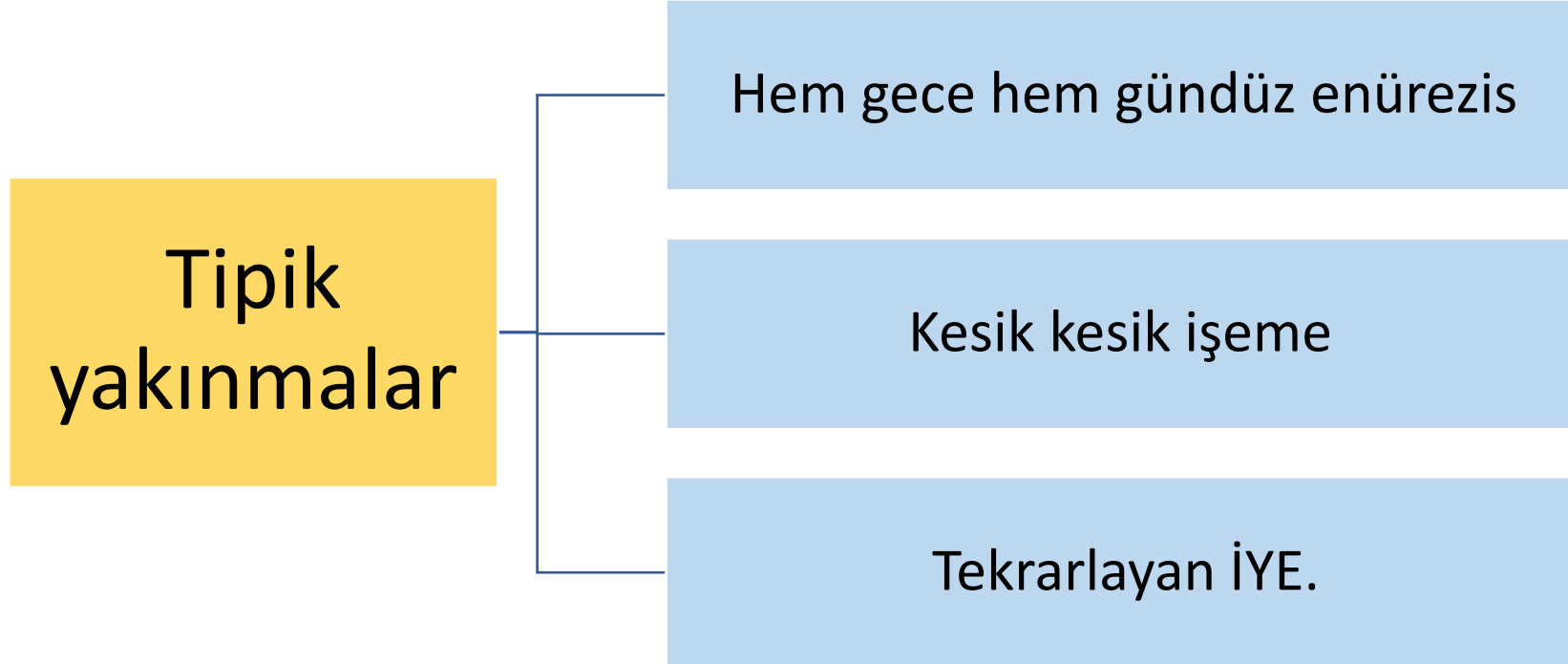

- Üriner ve barsak fonksiyonlarını birlikte etkilediğinden sık görülen semptomlar;
  - konstipasyon
  - enürezis
  - urgency
  - stres inkontinansı

- Etyolojisi kesin olarak belli değildir.
- Kronik böbrek yetmezliğine neden olabilmektedir.

HİNNMAN SENDROMU (Non-Nörojenik Nörojenik Mesane)

- Klinik olarak nörojenik mesaneye benzerlik gösterirken radyolojik ve ürodinamik olarak nörojen mesane bulgusu yoktur.
- Ayrıca;
  - ✓ Büyük mesane
  - ✓ Mesane duvarında kalınlaşma
  - ✓ Ağır trabekülasyon
  - ✓ Üreteral obstrüksiyona rastlanabilir.

- **Voidingte** işeme esnasında eksternal sfinkterde daralma ve posterior üretrada genişleme görülür.

HİNMAN SENDROMU (Non-Nörojenik Nörojenik Mesane)

- Nörojen mesaneden farklı olarak tuvalet eğitimi başladığı dönemde belirginleşir.
- Çocuklarda hiperaktivite, hırçınlık, kişilik değişikliği gibi psikolojik sorunlar olabilir.
- Düşük gelir, baskıcı ebeveyn, boşanma gibi etkenler olabilir.

TEDAVİ-1

Varsa kabızlık tedavi edilmeli

2-3 saatte bir işeme planlanmalı

Mesane aktivitesini artıran gıdalar tüketilmemeli

Uyku zamanından 3 saat önce sıvı gıda tüketimi durdurulmalı

Programa uyulduğu için ödüllendirilmeli

TEDAVİ-2

Konservatif tedavi yanıtızsaa

Antikolinerjik

Detrüsör kasın kasılma sıklığını azaltır

Aşırı aktif mesane ve küçük mesane kapasitesi olanlarda kullanılır.

Oksibütinin 3x 0.2 mg/kg/doz

Alfa adrenarjik reseptör antagonisti

Mesane boynunda ve proksimal üretrada düz kas gevşetici

Non nörojen işeme ve idrar retansiyonunda kullanılır.

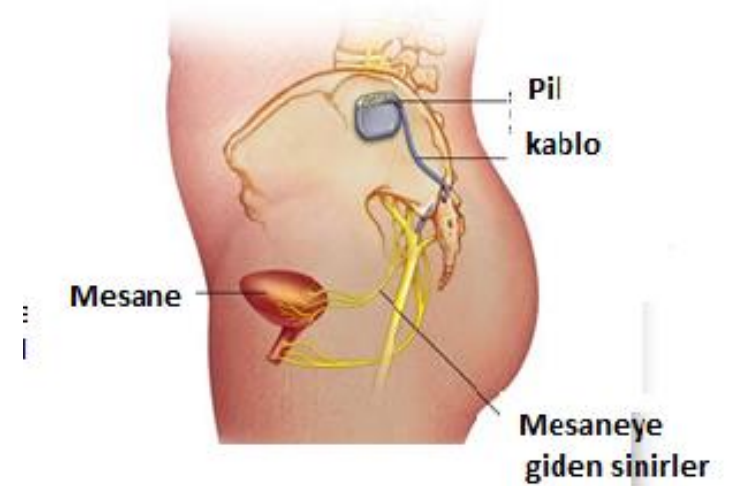
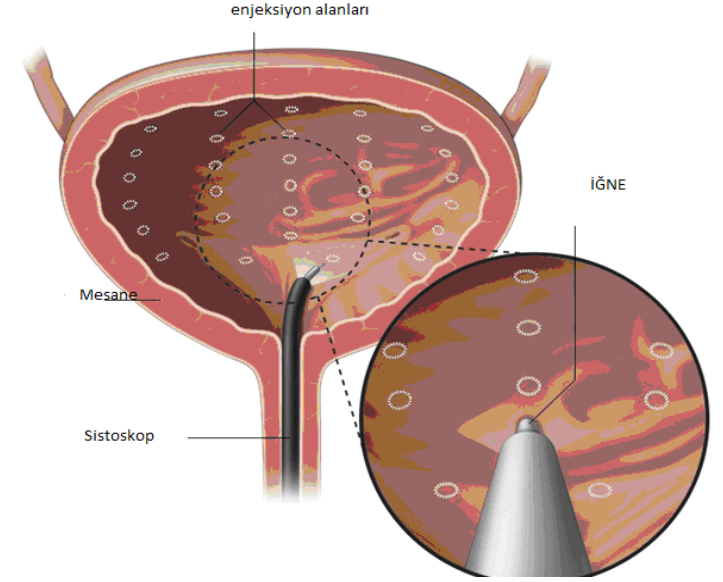
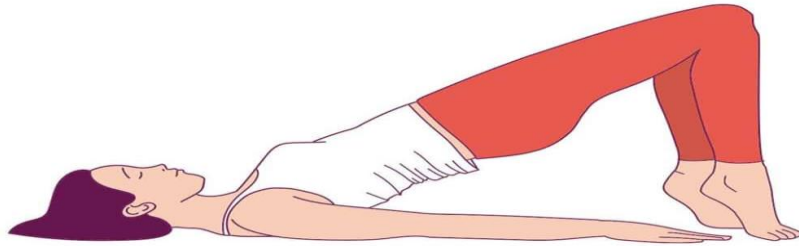
Daha çok erişkinlerde

TEDAVİ-3

Biofeedback ve pelvik taban kas eğitimi

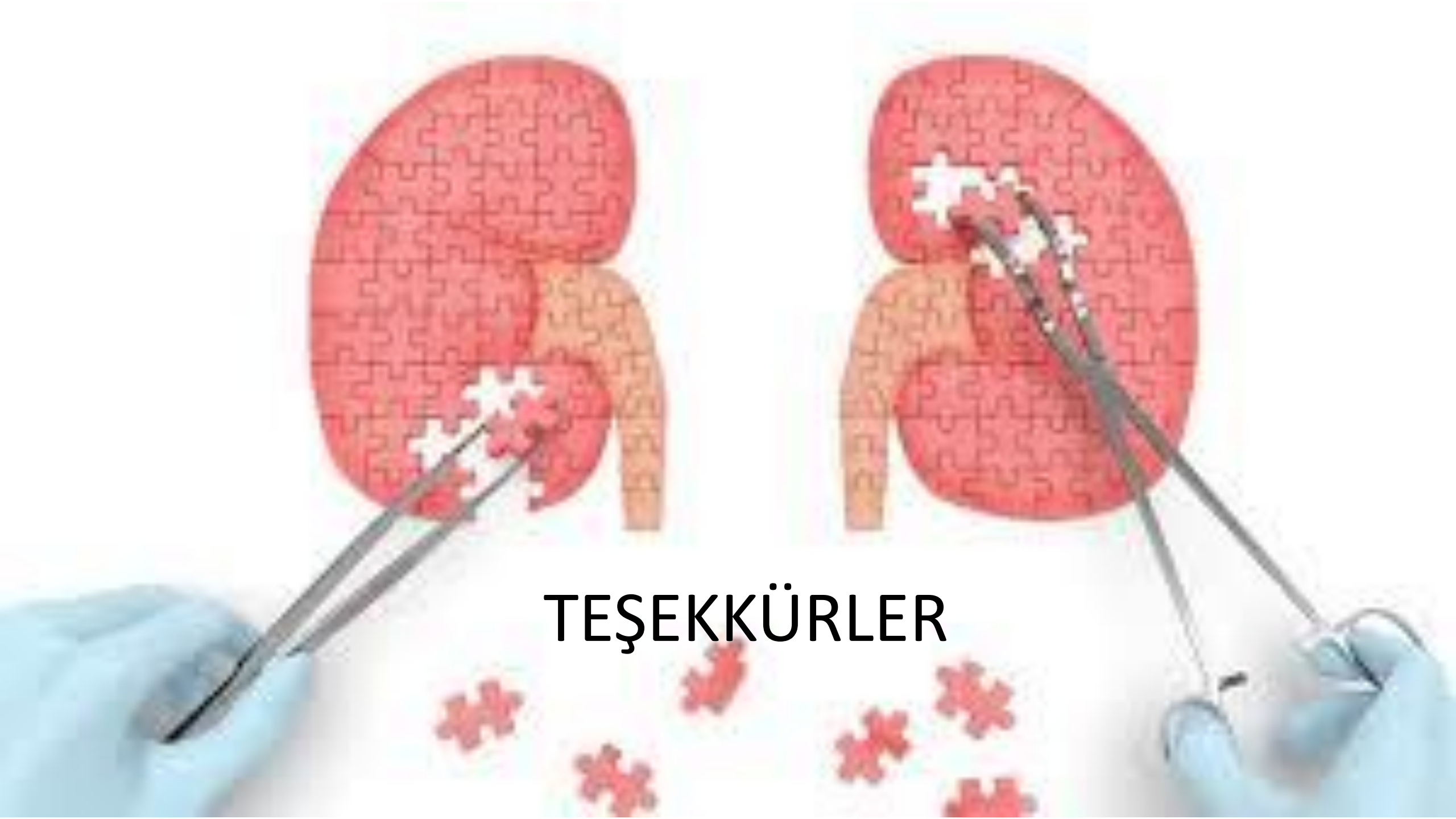
Elektriksel stimülasyon tedavisi
(nöromodülasyon)

Botulinum toksini

Hastamız;

- Üroloji bölümü ile yapılan konseyde; 1. basamak tedavi olarak pelvik taban egzersizi ve antikolinergik tedavi başlanması,
- Tedaviye yanıtızsızlık durumunda 2. basamakta mesane boynuna botulinum toksin uygulanması kararlaştırıldı.

TEŞEKKÜRLER